

Laudáció

Balogh Mihály a tanári és a könyvtárosi hivatás kettős kötésében határozza meg önmagát, de sokszínű egyénisége, érdeklődése ezekhez kapcsolódóan más tevékenységekben is tükröződik.

Pályája pedagógusként indult szülővárosában, Kunszentmiklóson, ahol különböző intézményekben, különböző formákban szolgált, szolgálja városát.

Amikor a kunszentmiklósi Damjanich János Gimnázium tanáraként az iskola könyvtárosa lett, elvégezte a könyvtár szakot, ezzel városa első diplomás könyvtárosa lett. Számára a könyvtárosság több szempontból is „kettős kötődés”. Az egyik: a könyvtáros? tanár? dilemma, amelyet a könyvtárostanárral megnevezéssel oldott fel, és példát adott annak mibenlétéről. Számára a könyvtári munka fókuszában az olvasók és könyvtáros izgalmas viszonyrendszere, az emberséget is próbára tevő feladata állt. Az iskolai könyvtárakat a nyilvános könyvtárak előszobájának tekintette, véleménye szerint a legfogékonyabb korban kell a diákokat megtanítani kutatni, információt kezelni, könyvtárat használni – azaz a könyvtár használatának belső igényét kialakítani. Az a diák, aki megtanul eligazodni az információk világában, az az online térben is tud kutatni, talál kapaszkodókat, eligazodási pontokat. Aki az iskolában megszokja, hogy a könyvtár és könyvtáros segíti, támaszt kaphat (lelkét és szakmait is egyaránt) – az felnőttként, az internet használata mellett is megtalálja az utat a köz- és más könyvtártípusok felé. Véleményét az 1990-es években a dán, szlovén, német szakmai tanulmányutakon tapasztaltak is megerősítették, elmélyítették.

Az iskolájának könyvtárában a magas szintű könyvtár-pedagógiai tevékenység részeként nagy hatású önképzőkört vezetett. Mindig kereste a szakmai munkát előre vivő utat: így muzeális könyvtári állományának gondozáshoz elvégezte a régi könyvek kezelése tanfolyamot is, mivel iskolája egyike a leggazdagabb középiskolai könyvtáraknak, melyek muzeális állománnyal rendelkeznek. Neki köszönhető a Kunszentmiklósi Baksay Sándor Református Gimnáziumban ezen állományrész feltárása és szakszerű megóvása. Ennek érdekében a Pro Bibliotheca Antiqua Baksayana Alapítvány létrehozásánál is oroszánrészt vállalt, amelynek azóta is aktív tisztségviselője.

Szűkebb pátriáján túl az iskolai könyvtárügy támogatására is sok idő-energiát fordított. Több éven át volt a Könyvtárostánárok Egyesületének elnökségi tagja, majd elnöke. Publikációival, szervezőmunkájával jelentős szerepe volt a könyvtárostánári hivatás, a könyvtár-pedagógia munka hazai kialakulásában, az irányok formálásában. Éveken át szervezte a Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny bács - kiskun megyei fordulóját, zsűritagként pedig részt vett az országos versenybizottságban.

A könyvtárak ügyét könyvtári szakértőként, szakfelügyelőként, szaktanácsadóként országos szinten is szolgálta. Tagja lett az OPKM iskolai könyvtári tanácsadó testületének (1987-1989), majd az Országos Könyvtári Tanácsnak (1993-1995). A 90-es években részt vett több könyvtár-pedagógiai projekt kidolgozásában, véleményezésében.

1998-ban felkérésre pályázta meg az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum vezetői posztját, amely további szakmai kihívásokat hozott számára. E munkakörében az iskolai könyvtárak országos szakfelügyeletét irányította, ösztönzésére létrejött az Oktatási Minisztérium és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma iskolai könyvtári tárcaközi bizottsága, majd az Oktatási Minisztérium könyvtárfejlesztési munkabizottsága, később az Oktatási és Kulturális Minisztérium iskolai könyvtári munkabizottsága – mindháromnak aktív tagja volt. A szakmai folyóiratokban is szerepet vállalt, újraindítója, majd 10 éven át főszerkesztője volt a Könyv és Nevelésnek (1999-2009), 2003 óta szerkesztőbizottsági tagja a Neveléstörténet című folyóiratnak.

Civil tevékenysége is kiemelkedő. A szakmai közélet területén aktívan tevékenykedett: 1985 óta tagja a Magyar Könyvtárosok Egyesületének, amelynek egy ciklusban alelnöke (1999-2003), később tanácstagja volt (2005-2008). Balogh Mihály ott volt az iskolai könyvtárak, a könyvtárostánárok szakmai érdekérvényesítésének számos jelentős állomásánál. Az MKE-n belüli önálló szekcióalakító ülés jegyzőkönyvvezetője volt 1986. november 28-án. De neki is köszönhető, hogy az MKE Könyvtárostánárok Szervezete önálló egyesületté alakult 1997-ben. Elnökségi tagként egy cikluson át képviselte a könyvtári területet a Magyar Olvasástársaságban (1999-2003).

Kuratóriumi tagja volt a Pro Renovanda Cultura Hungariae és a Nemzeti Kulturális Alap könyvtári kollégiumának, valamint a Szinyei-díjat odaítélő bizottságnak is. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség pályázati elbíráló szakbizottságaiban is kapott feladatokat.

Helytörténeti munkássága a tanári és könyvtárosi tevékenység-érdeklődés másik területe. A helytörténet világa alkotni vágyó szellemiségének újabb, más kibontakozási lehetőséget adott, ad azzal, hogy a szülőföld helyismereti- és történeti emlékeit felkutatja, megörökíti, megismerteti. Ezen a területen is számtalan irányban tevékenykedett: így alapító, majd vezetőségi tagja volt a Bács-Kiskun Megyei Honismereti Egyesületnek, két éven át alelnöke kunszentmiklósi Puszta Hangja Egyesületnek (2006-2008). Fontos volt számára, hogy a nyilvánosság elé tárja a helyi értékeket, ezért a médiában is szerepet vállalt: a kunszentmiklósi Puszta Rádióban önkéntes szerkesztő-műsorvezető volt, a Szülőföldemen című élő beszélgetés-sorozatot öt éven át vezette.

Balogh Mihály kiemelkedő könyvtárpedagógusi – könyvtárosi életpályát tudhat maga mögött. Számtalan publikáció szerzője, publikációs listája (teljes: http://www.ktep.hu/BM_bibl) is tükrözi e „kettős kötődést”. Jelenleg is aktívan tevékenykedik. Műveltségét, alkotó szellemiségét, emberségét a

könyvtárosi hivatás hasznára fordította, sokak számára példát mutatva, értéket-mértéket állítva.

Szeretettel gratulálunk Balogh Mihálynak, a 2019-es Füzéki István emlékérem kitüntetés alkalmából!

Budapest, 2019. október 25.

Szakmári Klára